

Nowe modele zarządzania nauką kładą nacisk na policzalność i rozliczalność efektów prac naukowców. Każdy naukowiec ma nie tylko badać i opisywać świat, ale również ma publikować swoje wyniki w najbardziej uznanych kanałach komunikacji naukowej. W ten sposób nauka w XXI wieku stoi pod znakiem „przyspieszonej akademii” oraz reguły „Publish or Perish” (Publikuj albo Zgiń). Konieczność mierzenia produktywności naukowców pociągnęła za sobą wdrażanie systemów ewaluacji nauki również na poziomie całych krajów, tak jak ma to miejsce w Polsce, Wielkiej Brytanii, Norwegii czy Danii.

Celem proponowanego projektu jest sprawdzenie, w jaki sposób wykorzystywanie rozwiązań krajowego systemu ewaluacji nauki (w Polsce często mówi się o „parametryzacji”) oraz kopiowanie go na poziom poszczególnych uczelni czy wydziałów zmienia sposób pracy naukowców oraz to, jak publikują wyniki swoich badań. Hipoteza ta zakłada, że kopiowanie rozwiązań krajowych wytwarza tzw. punktozę (*grę parametryczną*), czyli takie prowadzenie badań i publikowanie ich wyników (np. wybieranie „publikowalnych” problemów badawczych), które pozwala wpisywać się w priorytety i reguły funkcjonującego w danej społeczności akademickiej systemu ewaluacji nauki, któremu podlega dana społeczność akademicka. Granie w *grę* oznacza zatem funkcjonowanie w społeczności akademickiej, awansowanie, zdobywanie stanowisk poprzez odpowiednie realizowanie celów systemu ewaluacji nauki.

Projekt pozwoli nam przebadać *grę parametryczną*, w którą grają naukowcy. Skupimy się w projekcie na przedstawicielach nauk humanistycznych i społecznych pracujących w polskich instytucjach naukowych. Odpowiedzi na pytania badawcze stawiane w projekcie pozwolą pokazać, jakie konsekwencje ma polityka naukowa dla praktyk naukowych, w tym praktyk publikacyjnych polskich badaczy.

Dodatkowo scharakteryzujemy wzory publikacyjne polskich badaczy, tzn. jakie i dlaczego typy publikacji wybierają, jak decydują o języku publikacji, co sprawia, że piszą współautorskie teksty. Co więcej, aby zrozumieć kontekst, w którym punktoza jest wytwarzana, zrekonstruujemy dyskursy, które toczą się nad ewaluacją nauki już od 1918 roku w Polsce. Pokażemy również, że reguła „Publish or Perish” sprawia, że naukowcy coraz częściej korzystają z kanałów publikacji tzw. Fałszywej Akademii, czyli drapieżnych czasopism i konferencji.

Podczas realizacji projektu przeprowadzimy 167 wywiadów z kadrą zarządzającą i naukowcami z polskich uczelni i instytutów Polskiej Akademii Nauk oraz przeprowadzimy rozległe analizy bibliometryczne i naukometryczne polskich jednostek naukowych. Równoległe będziemy budować korpus oficjalnych regulacji i publikacji z lat 1918–2017, poświęconych ewaluacji w nauce. Dodatkowo zbudujemy bazę bibliometryczną prezentującą udział polskich naukowców w Fałszywej Akademii.

Wyniki projektu będą szczególnie interesujące dla badaczy nauki i szkolnictwa wyższego oraz komunikacji naukowej, szczególnie naukometrystów, bibliometrystów, specjalistów z zakresu polityk publicznych. Co istotne, nasze badania przyczynią się do zrozumienia tego, jak naukowcy postrzegają i rozumieją wytyczne ewaluacyjne oraz pozwolą wskazać pożądaną i niepożądaną wpływ polityki naukowej na naukę.